

Dolenjski list

01953/120

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOVELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LET 11. — Stev. 1

NOVO MESTO, 6. januarja 1951

Izhaja tedensko

Novoletna poslanica maršala Tita

Vstopamo v novo leto 1951 s številnimi novimi zmagami naših delovnih ljudi. Lahko rečemo, da smo v preteklem letu premagali razne velike težave, ki so se včasih zdele skoraj nepremostljive. Vstopamo v novo leto navzlic vsem nezgodam, ki so nas spremjale v preteklem letu, z velikimi delovnimi zmagami naših delovnih ljudi.

Spošna nervoznost na svetu, iz strahu pred novo vojno, ni zajela naše države. Naši delovni ljudje so izpolnjevali svoje delovne naloge vztrajno in uspešno, saj so se zavedali, da bi sleherna izguba dragocenega časa, sleherna omahljivost, nervoznost in strah pred jutrišnjim dnem občutno vplivala na izpolnitev petletnega plana in nas oddaljila od našega cilja, od hitre zgraditve socializma in uresničitve srečnejšega jutrišnjega dne. Naši delovni ljudje so lani vestno izpolnili svojo dolžnost, ki jo imajo kot graditelji socializma, in prepričan sem, da bodo to storili tudi v prihodnjem 1951. letu.

Da bi olajšali breme našim državljanom, smo v Ljudski skupini z zakonom podaljšali popolno izpolnitev petletnega plana do konca leta 1952. Vzroki tega so vsem dobro znani, kar je tudi znano, da se jim nismo mogli izogniti, ker to ni bilo v naših močeh. Tam, kjer je bilo to odvisno od naših delovnih ljudi, so bile daleč presežene ali pa že izpolnjene naloge petletnega plana. Izrabljajmo priložnost, da izrazim globoko zahvalo delovnim ljudem pri prometu naše države, ki so, po zaslugu svoje junajske požrtvovalnosti, izpolnili petletni plan v štirih letih. Prav tako izrekam zahvalo tudi vsem tistim delovnim ljudem, ki so s svojim samopožrtvovalnim delovnim poletom izpolnili ali izpolnjujejo svoje delovne naloge na srečo naše socialistične skupnosti.

Hudo elementarno nezgodo, ki nas je lani zadela, smo prebredli po zaslugu tega, da smo se uspešno izognili osamiti, ki jo je hotela na vse mogoče načine doseči Sovjetska zveza. S svojim doslednim načelnim bojem za mir na svetu in z bojem za ohranitev svoje neodvisnosti si je naša država pridobila visoko priznanje na svetu. Danes nismo več osamljeni, pa tudi ne bomo dovolili, da bi bili osamljeni. Prijatelji miru in mirnega sodelovanja bodo naši prijatelji.

Prizadevamo si, dobro izkoristiti nauke iz preteklih let, zlasti pa iz zadnjega leta, in posvetimo v prihodnje največjo pozornost takim problemom, kot je varčevanje z vsem, kar potrebujejo ljudje za delo in življenje. Naši kmečki delovni ljudje naj v prihodnjem letu posejajo sleherno pod zemljo, posvetijo živinoreji in drugemu vso pozornost, da bi se povečal naš živilski fond, kajti nikdar ne moremo vnaprej vedeti, kakšne nezgode nas ulegnejo zopet doleteti in kakšnega živiljenjskega pomena je to lahko za našo državo.

Delovnim ljudem naših tovarn, rudnikov, transporta in vseh drugih delovnih mest želim v 1951. letu nove velike zmage na srečo naše socialistične skupnosti.

Državljeni in državljanke!

Vstopamo v novo 1951. leto s številnimi starimi skrbmi, toda trdno moramo zaupati, da jih bomo uspešno prebredi. Obračam se na naše delovne ljudi, naše znanstvenike, našo ljudsko inteligenco sploh, posebej pa na našo mladino, naj v letu 1951 naprosto vse sile pri izpolnjevanju svojih nalog. Glejmo z zaupanjem v našo prihodnost in storimo vse, kar nam nalaga naša dolžnost, ki jo imamo kot državljeni socialistične Jugoslavije, da bi izpolnili petletni plan, prav tako pa storimo vse za obrambo našega mirnega razvoja.

Zelim srečno 1951. leto vsem državljanom naše države.

Ne bo napak, če premislimo

17. decembra preteklega leta je volilo v novomeški okrajski ljudski odbor 78.41% volivnih upravičencev; od tega odstotka je dalo besedo kandidatom Osvobodilne fronte 86.92%, črni skrinjici 13.07%.

Rezultat volitev je dovolj zgovoren in je v primeru z ostalimi okraji v Sloveniji dejanski neuspeh, ki terja od nas vseh, da se poglobimo vanj in da najdemo vzroke, ki so pripeljali do tako visoke vzdržnosti od volitev.

Pripomba enega izmed najboljših okrajnih aktivistov: »Kar seješ — to žanje!« je bila ob objavi končnih volivnih rezultatov upravičena.

Od vseh volitev po vojni so te izpadle najslabše. Za seboj imamo leto, ki je našo zemljo zadelo z različnimi vremenskimi nezgodami, s politično sovražnostjo informirskih držav in gospodarsko blokado. To stanje zahteva zrelo ljudstvo, predvsem pa zrele okrajne in krajevne aktiviste, ki jim težko stanje ne zmeša štren, ampak se znajo znajti v vsakem trenutku in ljudem na domač način razložiti težave, jih speljati iz negotovosti in jim pokazati pot, ki je v takem času edino pravilna. Po domače rečeno: znati nuditi človeku po človeško roko!

Ali so to naši aktivisti napravili?

Samo delno! Poznamo politično delo nekaterih aktivistov, ki zaslužijo popolno priznanje. Zive z ljudstvom, so v velikem prijateljstvu z njim in mu s stalnim živiljenjskim stikom z njim nudijo možnost poti do razumevanja vseh političnih in gospodarskih težav. V takih krajih izpoljujejo kmetje vse oddaje, niso v zaostanku z davki in končno: v teh krajih so volitve zabeležile skoraj 100% uspeh!

Na žalost so taki aktivisti v manjšini, večina je takih, ki poznajo našega kmeta, ki mu v današnjih časih tudi rožice ne evedo, le pri oddajah, davkih in tik pred samimi volitvami. V krajih, zā katerih odgovarjajo za politično in gospodarsko delo taki aktivisti, je volivni uspeh izostal in dosegel kvečjemu 70% rezultat.

Razumljivo je, da v vseh, kjer ni pravega sodelovanja z ljudstvom od strani aktivistov, jemljejo vajeti v roke špekulant in državi sovražni kmetje, ki jim blaginja delavec, malega in srednjega kmeta ni pri sreču. Z napotki, ki jih ta ostanek nekdajnih vaških mogotcev dobiva od različnih strani skozi kanale iz tujine, mešajo delovnega kmeta, ga spravljajo v negotovost in ga na takoj pomemben dan, kakor so volitve v okraju ljudski odbor, odpeljejo rajši v židanico, kot pa na volišče, kjer bi moral storiti svojo dolžnost.

V tem letu smo volili nove KLO, nove odbore osnovnih organizacij Osvobodilne fronte. Kjer so bili ti odbori izvoljeni tako, kot smo govorili da morajo biti, tam se je pokazalo sodelovanje, tam se ni delalo na papirju in tjavdan. In mirne vesti lahko trdim, da so k temu zopet pripomogli dobro podkovani aktivisti, ki ne hodijo v bitko na teren razočrni, ampak so se že o pravem času v neprečutih nočeh podkovali z govorji, članki in navodili naših voditeljev.

Zbori volivcev so v nekaterih krajih španska vas in vendar prav oni dajejo možnost poštenih in odkritih besed vseh volivcev. Na teh zborih naj odločajo o najvažnejših gospodarskih ukrepih in za trdno ne bo prišlo do krivic, ki se včasih zgode enemu ali drugemu kmetu. Zbori volivcev imajo v številnih krajih največje uspehe in zakaj jih potem ne bi imeli v drugih. Pravi aktivist — okrajin in krajevni — se jih bo z vso silo oklenil, in prav tako tudi vsak zaveden delovni kmet!

Tudi predvolivnim sestankom so se ponokod odmikali, »Bodo že brez nas napravili, so taki govorili in nasedali prišepovalcem. Ko pa so zvedeli za postavljenega kandidata, so se znova po naročilu sovraž-

nika ljudstva vrgli nanj z besedami: »Ta kandidat ni za nas, mi ga nismo izvolili! Niso šli na volišče in njihov izgovor zaradi kandidata in da so volitve svobodne, je tako klavrn, da bi ga v bodoče nikdar ne upošteli, če bi vedeli, kako ubogi so pri tem početju!«

Le 100% obiskani zbori volivcev bodo pripeljali kmete, ki so vezani na oddajo, do zadovoljstva. Izogibati se jih, pomeni pljuvati v lastno skledo!

Odstotek vzdržnosti od volitev so dvigali predvsem naše žene. V Gotni vasi prvi volili 26 volivnih upravičencev, od teh dve tretjini žensk. Na žalost se je zgodilo v tej nekdaj tako zavedni vasi tudi to, da niso šle na volišče ženske, ki dobivajo živilske karte in ki so dobole že marsikatero drugo pomoč od skupnosti. Vse to nam odpira pomankljivo delo organizacije AFZ v novomeškem okraju. Tako, kot se je zgodilo v Gotni vasi, je bilo skoraj na večini volišč v našem okraju.

Postavlja se tudi vprašanje, ali naj ostane član OF tisti volivni upravičenec, ki ni volil. Razum pravi, da ne. Pravilno bi bilo presečati vrste članov OF, odstraniti nevredne in politično že bolj dvigniti večino, ki bo ostala v vaški organizaciji OF. To bo pripeljalo do uspeha.

Značilno za rezultat naših volitev je tudi to, da so se vrstile zmage v vseh, ki so med vojno največ trpele, ki so bile v vojni najbolj povezane z NOB, neuspehi pa v krajih, ki so dali med vojno največ borcev in pripadnikov beli gardi in okupatorju, kot je to primer v nekaterih vseh v Šentjernejski in Škocjanski bližnji in daljni okolici.

Nezanimanje nekaterih ljudi do gospodarskega in političnega življenja bo premagano le s požrtvovalnim političnim delom, s pravilno obremenitvijo vseh oddajalcev kmečkih pridekov in z ljubeznijo, ki jo mora cutiti vsak aktivist tudi do dolenjskega kmeta, ki ni prav nič slabši od vsakega drugega v republiki. To je dokazal med vojno in bo tudi danes v težkih gospodarskih časih, če ne bo nečloveških izpadov nekaterih operativev, ki se naravnost nesramno vedijo napram pridnemu ljudstvu pri odkupih.

Napačno bi bilo vso krivdo naložiti na operativev, ki tudi nima večkrat lahkega dela, ampak na vse tiste kmete, ki se otepajo zborov volivcev, na katerih se edino lahko pravilno razdeli krajevni plan in s tem omogoči, da poteka odkup v redu, pravilno in v zadovoljstvo vseh volivcev.

Tisti kmety, ki se največkrat pritožujejo čez vse drugo, kot pa čez glavnega krivca, naj se zavedajo, da so sami pripeljali do takega stanja, ker se niso udeležili sestankov in ker so se dali vpreči špekulantu in sovražniku, ki izkorisča zmedo v vasi.

Z novim letom stopamo v peto obdobje prve petletke, ki bo od vseh naš terjal dela in razumevanja do vseh političnih in gospodarskih nalog. Res je, da smo že v preteklih štirih letih petletke dosegli skoraj 100% uspeh, so pa še naloge, katerih se bomo vsi delavci, kmety in uslužnenci oklenili z vsem požrtvovanjem in s tem povedali, da pretekle volitve niso bile stvarni odraz našega ljudstva, pač po krivdi nekaterih, ki se niso dovolj poglobili v svojo dolžnost in pa tistih, ki so to napako izkoristili v svoje sovražne namene.

Jože Bon

Obilo uspehov in sreče v letu 1951 želite vsem naročnikom in bralecem
Uredništvo in uprava

Prvo zasedanje novoizvoljenega OLO mesto

Dne 23. decembra 1950 je bilo v Novem mestu I. zasedanje novoizvoljenega Okrajnega ljudskega odbora. Od 87 izvoljenih članov odbora se je udeležilo skupščine 84 članov.

Po zaprisegi, s katero so dali člani odbora obljubo, da bo njihovo delo posvečeno ljudski blaginji, gospodarskemu napredku in nadaljnji graditvi socializma v naši državi, je dal izčrpno poročilo o delu starega odbora v preteklih treh letih tov. Zvone Perc. Povedal je, da so kljub vsem težavam doseženi veliki gospodarski in politični uspehi v okraju in

Brez socializacije

V nadaljevanju je povedal tov. Cerne Jože, da so zunanji in notranji politični dogodki tesno povezani z gospodarskimi ukrepi, katerim smo vsakodnevno priča, s težavami, katerih naše ljudstvo odločno in z uspehom premaguje, zavedajoč se, da gradi socializem.

Opisal je klavrnno delo sovražnikov, ki skušajo z raznimi gospodarskimi in politič-

da so k temu pripomogli tisti odborniki, ki so svojo dolžnost vzeli za resno in s tem pripomogli k uspehom. Nazorno je prikazal uspehe v lokalnem gospodarstvu, v lokalni gradnji, industriji in komunalni dejavnosti.

Po poročilu se je razvil živahen razgovor, ki je obravnaval vprašanja trgovine in predvsem zadružništva. O planiranju v gospodarstvu je živo posegel v razgovor tov. Hlede.

Tov. Cerne Jože, član CK KPS, ki je tudi prisostvoval skupščini, je poleg ostalih vprašanj razčlenil zunanje-politični položaj.

vasi ni socializma

nimi pritiski vplivati na naše narode; vse to pa je zapisano porazu, ker je ljudstvo zvesto na braniku težko pridobljene svobode in nemajno na delu za doseg socializma.

Poseben poudarek je dal zadružništvu na vasi, t. j. socializaciji vasi. Temu vprašanju bomo morali posvetiti vse svoje delo in moči, ker brez socializacije vasi ni socializma!

Složno in vsestransko sodelovanje vodi do uspehov

Tovariš Zugelj Martin se je zahvalil za potrditev mandata in je v nadaljevanju s klemimi besedami orisal pravo stanje v naši domovini. Verno je tudi prikazal stanje pri nas ob volitvah in rekel, kako vneto si želi reakcija strankarstva, kar naj bi prinašalo mastne dobičke na račun delavcev v njihov žep. To so dokazale zadnje volitve v okrajni ljudski odbor. Jasno je, je nadaljeval tov. Zugelj, da je vse to delo informirja, ki v svoji nemoči vpije, naj se vendar enkrat dvigne »zdrave sile in obračunajo z vodstvom države. Mi vemo, da je njihov krik glas vpijočega v puščavi in da so zdrave sile narodov Jugoslavije že našle svoj cilj, kateremu se ne bodo nikoli odpovedale. Ljudstvo Jugoslavije ne bo nikdar in nikomur molzna krava. Razočaranje v sedanjem vodstvu Sovjetske zveze je tako veliko, da ne bomo od njega nikdar več pričakovati pomoči, ker se zavedamo, da mu je cilj le izkoriscanje drugih narodov. Naslonjeni na lastne sile, si bomo zgradili sami sebi dostojno ognjišče.

V zvezi z demokratizacijo je govoril o zborih volivcev, ki naj odločajo v vseh vprašanjih. Na ta način bomo preprečili tudi špekulacijo in s tem pripomogli, da bo naše gospodarstvo bolj gladko teklo.

Pričkal je tudi stanje našega zadružništva na vasi, predvsem delo in uspehe KDZ. Dosedanji uspehi — čeprav niso v našem okraju prav posebno veliki — zgovorno govor, da so na pravi poti in da bo že bližnja bodočnost prinesla v tem pogledu nove, še večje uspehe. Sovražnik je prav v vprašanju zadružništva v naskoku, ker se zaveda, da se ljudstvo v zadružah gospodarsko in politično izobražuje. Tega se on boji: prosvečen človek se ne da voditi za nos!

Složno in vsestransko sodelovanje nas vseh bo peljalo naš okraj do uspehov! In v zadružništvu imamo največ naloga. Gledati moramo, da se ne bo dvigala proizvodnja le v tovarnah, ampak tudi na vasi. K temu bodo

pa doprinesle sedanje in nove zadruge, ki bodo z umnim gospodarstvom in strojno obdelavo dosegli največjo proizvodnjo. S tem v zvezi je tudi politično Ideološki studij, ki ga ne smemo v nobenem slučaju zanemarjati.

Zaradi vremenskih nezgod smo, kar se prehrane tiče, v težkem položaju, ki pa se z vsakim dнем izboljšuje, ker nam pomaga ameriško in ljudstvo drugih držav. V novi Jugoslaviji vidijo napredno ljudstvo, ki želi svobodno dihati. Zaradi tega imamo pomoč in jo bomo tudi v bodoče imeli. Jugoslavija je prvoborka za svetovni mir in to ji daje največji ugled ter priznanje v svetu.

Volitev članov OILO

V okrajni izvršni odbor so bili izvoljeni slednji tovariši: predsednik Zupančič Viktor, tajnik Perc Zvone, član OILO Smid Stane, predsednik planske komisije Hlede Lože, predsednik sveta za socialno skrbstvo Petrič Martina, predsednik sveta za zdravstvo Zupančič Lože, predsednik sveta za kulturo in prosveto Graščič Ivan, za lokalno industrijo Mišo Janko, predsednik OKKK Mihelič Zvone, za lokalno gospodarstvo More Slavko, za trgovino Kolenc Milka za državne nabave Cvetkovič Jože, za kmetijstvo Pelko Jože, za delo Počervina Miha, za finance Falkner Stane, za gozdarstvo Furar Alojz, za lesno proizvodnjo Počervina Franc.

Izvoljeni so bili tudi: mandatna komisija, komisija za gospodarski plan in finance, komisija za prošnje in pritožbe, disciplinska komisija za voljene člane, komisija za prekrške, disciplinsko sodišče in drugo.

Sklepi bodo izpolnjeni

Po volitvah so bili sprejeti sklepi, ki kažejo veliko voljo izvoljenega odbora, da pomaga KLO pri vseh delih in nalogah. V stalnem stiku z njimi in z dejanskim stanjem na terenu — bo ta pomoč prav gotovo pripeljala

Gospodarski problemi Bele Krajine

Zadnja gospodarska razstava v Črnomelju nam je prinesla vendar nekaj novega, kar je pokazalo, da gospodarsko vprašanje Bele Krajine oživilja in napreduje. Le škoda, da je bila propaganda vse prešibka, da bi bil obisk razstave večji in da bi si jo lahko ogledali še mnogi iz mnogih iz oddaljenejših in zaostalih krajev. Zato pa naj naslednji članki tolmačijo razstavo in dopolnjujejo vse ono, kar bi bilo še lahko razstavljeno in kako bomo prišli od besed k dejancem, da bo tudi uspeh vien in oprijavljen.

Gospodarstvo Bele Krajine delimo na poljedelstvo, vinogradništvo in sadjarstvo, živincerejo, industrijo, obrt, trgovino in domače obrti.

Malo opažena gospodarska karta Črnomeljskega okraja nam vse to prikazuje v splošnem pregledu. Vse to naj bo temelj za bodočo delo, ki mora biti res načrtno in je treba vse to do podrobnosti izdelati. Stalna kontrola nad izvršenim delom je najboljše jamstvo za uspehe.

Pojedelstvo je v Beli Krajini zelo važen faktor in mu je zlasti v današnji dobi posvetiti vso pozornost zaradi prehrane prebivalstva in živine. Zemlja je še kar dobra, le nekateri predeli z izrazito kraškim značajem so zelo slabi in jih je težko obdelati. Za gnoj je danes velika stiska, ker je število živine padlo — ni na razpolago dovolj umernih gnojil, ki bi dopolnjevala hlevske gnoje. Vpeljana pšenica »talijanka« se dobro obnese in daje obilen in dober pridelek zrnja. Večkrat se pa tudi zgoditi, da pšenica na nekaterih predelih popolnoma odpove. Ajde se razmeroma malo seje. Koruza pa daje dober pridelek, razen ob preveč sušnih letih. Iz-

birati bi pa bilo med najbolj rodnimi — dobrimi vrstami, da se pridelek poveča. Zato bi bilo treba delati več kontroliranih poizkusov z žitaricami in koruzo na raznih krajih po naprednih poljedelcih — dobro uspele poizkuse, potem popularizirati. Krompir obrodi ob normalnih tleh še kar zadovoljivo, vendar bi bilo treba preiskusiti razne druge vrste, ki drugod dobro uspevajo, v Beli Krajini pa še niso znane. Živinska pesa in korenje uspeva le na dobro gnojeni zemlji. Vrtna zelenjava in sočivje uspeva v Beli Krajini vsled milega podnebja prav dobro, vendar zahteva dobro gnojeno zemljo. Bela Krajina potrebuje nujno vrnarijo, da bi vrgajala razne vrste sadik za zdajnjo zelenjavno, ki jo zelo manjka ne le v črnomeljskem okraju, ampak tudi drugod. Vinogradništvo nazaduje. Starši nasadi pešajo vsled pomanjkanja gnojil in škropiva. Potrebujemo trsnice, ki bi oddajale dober trsn material. Tako pa se širijo samorodnice vedno bolj, predvsem pa šmarnice, ki vsebuje tudi zdravju škodljive snovi. K temu se pridružuje še nedisciplinarost in nerazsdodnost nekaterih vinogradnikov, ki silijo v prezgodnjem trgovat, ki daje potem slabšo kvaliteto, ki se seveda tudi slabše plača.

Sadjarstvo bi bilo lahko za Belo Krajino zelo dočasno, če bi se gojilo tako, kakor se to goji drugod (Štajerska, Goriška). Sadjarstvo propada rapidno. V prejšnjih časih je bilo drevesničarstvo dobro razvito in skoraj vsaka šola je imela tudi svojo drevesnico, ki je dajala vsaj nekaj dobro vzgojenih in aklimatiziranih sadnih vrst med ljudi. Danes ni — mislim — niti ene šolske drevesnice več v črnomeljskem okraju, ker je ljudska pro-

Dolenjske Toplice so si zaslужeno priborile prehodno zastavico Osvobodilne fronte

Na množičnem sestanku so člani Osvobodilne fronte v čast 10. obljetnice OF v Dolenjskih Toplicah sklenili toto: Ljudsko knjižnico bomo povečali z večjim številom dobrih knjig, ustanovili čitalnico, dali bomo vse svoje moči za dograditev zadružnega doma, da bo do praznika OF dograjen, ustanovili bomo Ljudsko univerzo in težili, da bo ta tudi dobro obiskana, prav tako bomo organizirali izobraževalni tečaj, proslava 29. novembra bo nadvise svečana, s prostovoljnimi delom bomo sodelovali v Tednu cestnega prometa, prav tako bomo sodelovali s prostovoljnimi delom povsod, kjer naj naše delo koristi skupnosti, očistili in okrasili bomo vse partizanske grobove in jim napravili spomenik, pospravili vse ruševine, ki so posledica bombardiranja, zbrali čim več zgodovinskega materiala v čast OF.

Tako so sklenili frontovci v Dolenjskih Toplicah že lani in istočasno napovedali temovjanje vsem organizacijam v toploškem sektorju.

Pa poglejmo, kaj so do danes izpolnili od danih obljub:

V žepu imajo že 3012 ur prostovoljnega dela, od teh 1800 ur na zadružni ekonomiji, 600 pri KDZ Poljane, 600 za graditev zadružnega doma in 112 ur na raznih drugih delih. Zadružni dom bo kmalu dograjen in bo v njem tudi frontni koticek, knjižnica in čitalnica. Ljudsko univerzo ze imajo in jo pridno posećajo, tedensko imajo enkrat študij, izobraževalni tečaj obiskuje tudi enkrat tedensko, lepo udeležbo, imajo pevski zbor, seje in množični sestanki so redni in kljub temu, da so napravili napako in niso vnesli v temovjanje gospodarske nalage, so tudi v tem pogledu med najboljšimi v okraju. Odaje so odmerjene in nima odkup za enkrat z njimi kaj opraviti. Proslava 29. novembra je bila zelo lepa in grobovi so bili urejeni.

Tako so si člani OF v Dolenjskih Toplicah 30. decembra 1950 zaslужeno priborili prehodno zastavico, ki so jo v plemenitem temovjanju odvezli Gornji Brezovici.

Dobro želeča beseda ima mesto na zboru volivcev

Na VIII. rednem zasedanju Ljudske skupščine LR Slovenije so bili soglasno sprejeti zakoni o zborih volivcev, o svetih in komisijah državljanov ter o delu okrajnih, mestnih in rajonskih ljudskih odborov. Vsekakor je od vseh sprejetih zakonov najpomembnejši zakon o zborih volivcev.

Poglejmo, kaj pravi podpredsednik vlade LRS tov. Marijan Breclj v svojem govoru na zasedanju Ljudske skupščine o zborih volivcev:

Zakon o zborih volivcev

Razumljivo je, da so tudi po tem zakonskem osnutku ostali zbori volivcev osnovna in najširša oblika sodelovanja ljudstva pri izvrševanju oblasti krajevnih, rajonskih in tistih mestnih odborov, ki imajo značaj krajavnega ljudskega odbora. To je v praksi tista neposredna vloga, ki jo ima ljudstvo kot nosilec oblasti v skladu z uveljavljenim sistemom predstavnike demokracije. Zbor volivcev obravnava vsa vprašanja tako lokalnega kakor splošnega pomena; sodeluje tedaj v vseh tistih nalogah in zadevah svojega krajavnega, mestnega oziroma rajonskega ljudskega odbora, ki jih ta izvršuje kot organ samouprave in kot edini in najvišji organ

do uspehov, kateri so v preteklem letu izostali zaradi nekaterih odbornikov, ki so zanemarili to važno naložo!

Napake se ne bodo ponavljale

Ob zaključku zasedanja skupščine je dal zaključno besedo novoizvoljeni predsednik OILO, tov. Zupančič Viktor, ki je jedrnato povedal: Zdrženi v delu, z željo, da doprinesemo kar se da največ za blaginjo ljudstva, bomo dali od sebe vse svoje sile in budno pazili, da se napake, kakršne so se dogajale do sedaj, nikdar več ne ponove.

sveta to poglavje spustila iz svojega programa: predvsem pa črnomeljska.

Od leta 1945, ko je bilo več vasi požganih, napreduje labadar na sadnem drevju — predvsem pa na jablanah. Zelo se je razširil trdi kapar, ki ga nihče niti od uradne, niti od privatne strani ne moti in se lepo mirno razvija v širi in bo kmalu vidno njegovo uničevalno delo. Na gospodarski razstavi je bila na zemljevidu prikazana njegova pot razvoja in kako se širi, da bi se pa podvzeli kakšni posebni ukrepi razen nekaj parol in navodil o njegovem zatirjanju na papirju, mi ni znano. Da bi se pa začelo resno pobijanje in uničevanje tega škodljivca, pa sploh ni govor.

Belokranjsko podnebje in tudi tla so izredno ugodna za črešnje. Statistika pa nam kaže, da ima Bela Krajina malo črešnjevih dreves. Ponckod, kjer bi črešnje lahko dobro uspevale, je komaj par dreves, na katere mladina juriša in dela pri tem škodo, tako da je marsikdo iz jeze potem posekal drevo. Če pa pogledamo spomladni po gozdovih, se kar beli od etvirja divnih črešenj, kar dokazuje, da bi tudi žlahne črešnje uspevale, pa ni nikogar, ki bi jih cepil.

V starji Jugoslaviji so razni prekupevalci in verižniki, izrabljajo beden položaj belokranjskega ljudstva posekali na stotine zdravih in debelih orehovih dreves, za katere so plačali sramotno nizke cene. To škodo so poskušali mnogi popraviti s saditvijo novih dreves in danes se to tudi precej dela. Treba bo pa skrbnejše izbire semena, da bo tudi sad prvorosten, kar ne bo težko, ker ima samo Bela Krajina izvrstne orehe — »mehčake« z izredno tenko lupino.

Metliške vinske gorice imajo precej povrtnih vinogradniških breskev, izrednega okusa. To vrsto bi bilo pa treba razmnožiti po vsej Beli Krajini.

Kanižarica ima tovarno »Belsad«, ki bi lahko predelala vse odvišno sadje v sadne sokove, marmelade itd. Tovarna pa ima premo surovin za predelavo in jih mora dovajati od drugod, kar podraži izdelke in se tudi dosti sadja z večnem prevažanjem in prekladanjem uniči.

Že z ozirom na to važno panogo živilske industrije bi moral okrajni ljudski odbor mobilizirati vse sile za povzdrigo belokranjskega sadjarstva, ki bo prinašalo mnogo več koristi takoj skupnosti, kakor tudi belokranjskemu ljudstvu, kakor pa hirajoči vinogradi z manjvrednimi trdnimi vrstami. O tem je poročal tudi že predlani »Sadjar« in kakor izgleda, brez uspeha. Svojčas že tako redke podružnice Sadarskega društva in Kmetijske družbe ne delajo več in strokovnih predavanj tudi ni.

Kostanja ima Bela Krajina dovolj in po zaslugi sadarskega nadzornika tov. Štreklja se je pocepilo na domačo podlagu nekaj goruškega maronija, ki uspeva. Da bi kdo nadaljeval s tem koristnim delom ni nikjer opaziti. Sedanjim nasadom kostanja je pa treba posvetiti pozornost, če že ni našla pot nova bolezen — rak na kostanju, o katerem bo govor v nadaljevanju. Bilanca belok

Vodstva aktivov LM dajejo obračun

Aktivi LM pri izvajanjiju svojih predvolnih in volilnih sestankov temeljito pregledajo svoje delo, tako da ocenjujejo dobre in slabe strani dela. S pravilno oceno dela aktiva se med mladino razvija zdrava kritika in tako lahko izluščijo vse napake, ki so se pokazale med letom pri delu v organizaciji. Ni daleč dan, ko smo volili nove člane okrajnega Ljudskega odbora. — Mladinci in mladinke, vprašajmo se, ali je mladinska organizacija pri tem važnem delu odigrala svojo politično vlogo. Še vedno mislijo množične organizacije, kakor nekateri KLO, da je treba mladino uporabiti le za tehnično pripravo, za okrasitev in kurirsko službo. Pa tudi v tem pogledu ni organizacija LM dovolj npravila. Na večjih voliščih smo opazili, da so krasili člani predvojaške vzgoje, kljub temu, da je ravno v tisti vasi mladinski aktiv.

V Orehovalci so na prvem sestanku kritično pregledali delo mladinske organizacije, toda na žalost je bilo komaj polovica članov LM na tem sestanku. Za tako slabo udeležbo se bodo na prvem sestanku pogovorili in krivca tudi kaznovali. V aktivu LM Gaberje imajo 6 takih grešnikov, ki so člani LM in se niso udeležili volitve v KLO. Ali bo mladinska organizacija imela take člane v svojih vrstah? Menda ne, ker ti niso izpolnili svoje državljanke dolžnosti. Še bolj so obsojanja vredni zato, ker so pri tem kršili programska načela organizacije LM. Sem pa prepičan, da ni to osamličen pojave, temveč, da je tudi še po drugih aktivih kak član LM, ki ni šel na volitve. Opaziti je tudi to, da ni 100% udeležba pri volitvah v sekretarijate aktivov. Aktivi LM morajo pregledati in

ugotoviti vzroke, zakaj ni prišel ta ali oni mladinec na volitve, in tudi dalje ukrepati proti takim, ki se ne pokoravajo disciplini večine.

V aktivu Podgrad lahko rečemo, da je enotnost volje — enotnost akcije. Zato je dosedaj ta aktiv sprejel najboljše obvezne za delo v aktivu. Dobro so se pokazali aktivni LM St. Peter, Jurka vas, Vavta vas, Škočjan, kakor tudi še drugi pri raznih delih, ki jih mora organizacija LM kot politična organizacija izvajati.

Sedaj, pred dobrim mesecem se je iz JA vrnilo precejšnje število članov LM, ki so bili v armiji zelo aktivni. Tudi te naj sekretarji aktivov poščejo in vključijo v delo aktivu, saj ji bodo lahko največ pomagali pri političnem delu v organizaciji. Mladinska organizacija mora nadalje razvijati svoje delo tako, da bo res tovarna, šola in mesto videlo, da je to organizacija, ki ima zgodovinske tradicije, skozi katero mora jasno prosvetiti delo mladine.

Člani LM, bodite za vzgled tistim, ki danes še nekako omahujejo in jih s svojim delom pripravljate za pot, po kateri se vi neomajno trdite za uresničitev želja naše Partije. Na sestankih in v privatnih pogovorih si obujajte spomine naših najboljših mladičev iz NOB, ki so se neustrašeno borili za svobodo nas vseh. Ti mladinci so bili po večini člani SKOJ. Tako mora tudi danes vsak član LM aktivno sodelovati pri graditvi boljšega in srečnejšega življenja.

Okraini komite LM Novo mesto želi v novem letu 1951 vsem aktivom LM, da bi dosegli še boljše in lepše uspehe pri utrjevanju organizacije in izvajjanju gospodarskih kakor političnih nalog.

KUD „Katja Rupena“ v Mirni peči je oživelj

Leta 1949 so v Mirni peči ustanovili KUD, ki so mu dali ime po hrabri borki Katji Rupeni iz Mirne peči. Na ustanovnem občinem zboru je bil izvoljen odbor, ki naj bi društvo vodil do vedno večjih uspehov v veselje prebivalcev Mirne peči in okolice. Upanje je bilo veliko. Mislišli smo, da bo Mirna peč v tem pogledu oživeljala, da ne bo »mirna«, kot nosi ime. Na žalost je KUD z vsemi svojimi odborniki zaspal. Le enkrat se je zdramil in zaigral igrico »Naši dijaki« in zadovoljen z uspehom nadaljeval s spanjem.

Iz skoraj dveletnega spanja ga je zbudila učiteljica Radej Milena. Tako po prihodu v Mirno peč, se je zanimala za kulturno de-

lo in iskala stik s člani KUD z željo, da bi kulturno življenje v tem kraju dvignila.

Za prvo prireditev so izbrali Finžgarjevo »Razvalino življenja«. Okrog Milene zbrani igralci, so se pridno lotili dela. Dali so od sebe vse, da bi bila igra čim bolje naštudirana. Kljub temu, da jih je vsakdanje delo lovilo, so z različnimi žrtvami in neomajno odločnostjo Radejeve Milene, spravili igro na oder.

Za Mirno peč je bil ta dan praznik.

Igra je uspela. Vsi gledalci so čutili, da je bilo vanjo vloženega veliko truda in še več ljubezni.

Božič Adalbert, ki je igral Kanteta, je

Njeno novoletno voščilo

Požrešno žrelo fašističnega Rima je leta 1942 požrlo tudi Longarjevo Ani in jo uvrstilo v kolono od doma odigranih, od prsesajočih, od komaj medeno postlane postelje, da jo odpelje...

...v Gonars!

Sestrana se je opotekala med barakami in iskala prostora, da si odpočije. Naslonjena na barako je z na pol priprtimi očmi zrla v modrino neba, v kateri je kraljevalo sonce.

Sonce! Zdajo se ji je, da je našla prijatelja. Pred dnevi ga je gledala nad svojo borno domačijo v Podborštu. V sestradanemu možu, ki je privlekel kosti iz Trevisa, je videla človeka, kakršna je bila ona sama. Tudi za sinka je zvedela. Živ je. In hčerka z otroci tudi. Kaj naj še želi? Z drobtinicami, ki jih je lovila po revni vasi, je dajala partizanskim kolonam srce. Na dlaneh je ležala njena duša in je z njo pozdravljala junake. Vriskalo je njeno življenje in se čudilo ubogim, ki so se skrivali za okni. »Le kaj jim je?« — je sama sebe vpraševala.

Nov naval sovražnika s klukastim križem leta 1943 jo je zatekel v bajti. Preteni, sami brez moža, ki je ušel k sinu v gozd, jo je bolelo srce ob trpljenju hčerke, ki je bila dva dni zaprta brez hrane v kleti. Zaprli so jo »Vlasovcie«, tisti, ki so bili doma tam, kjer pravijo, da je socializem zgrajen...

Longarjeva Ani ni klonila. Skozi vse skušnjave in največje trpljenje pretolčeno njeni srce je ostalo zvesto stvari, za katero se je boril njen sin, njen dečko, kakor mu je včasih rekla v mirnih časih. Taka je ostala Ani do svobode. Takrat leta 1945 je Ani sedela na klopi pred bajto. Vse je odšlo zdoma. Njen dečko je vriskal nekje v Ljubljani, mož je imel vse povsod opravka, hčerka je

svojo vlogo dobro izpeljal, lahko bi jo še bolje, če bi se mu ne zatikal tekst. Lenčko je odigrala Klemenčičeva Mimi. Besedilo ji ni delalo zadrege, motil pa je gledalce smeh, ki ji je večkrat ušel. Premalo resno je vzela vso stvar in tudi za rezervite, ki so ji bili pri igranju potrební, ni poskrbela. Galič Karo je igral kmetja Martina. Iz igre same se je videalo, da je redno prihajal k vajam. Tono je dobro odigrala Picljeva Slava, le nekaterikrat je prehitro govorila. Ferjan pa je bil Kumel Jože. Vlogi je bil kos, le več ljubeznosti do Tonče bi moral pokazati. Sirka je zelo dobro odigral Rozmanov Tone, ki se mu vidi, da je vajen odra. Edina priponba bi bila, da je piganost pretiraval. Černivec Joža je lepo odigrala potovko.

Uprioritev »Razvaline življenja« v Mirni peči je za igralce velik uspeh, za gledalca pa veliko veselje in prijetno presenečenje. Vemo, da je imela režiserka kup preglavice s sceno, ki jo je za silo rešila. V bodoče bo treba tudi v tem pogledu napeti vse sile in sposobnosti, da se ta pomanjkljivost reši.

Mirnopečani so prepričani, da bo kulturno prosvetno delo v Mirni peči ubralo pot, ki jo je tako jasno nakazala tov. Radejeva. Pri tem pomembnem delu želimo vsem skupaj največje uspehe z željo, da se zopet kmalu srečamo v dvorani. Mogoče ne bi bilo napak, če bi nam za predpustno veselje postregli s kakšno komedijo. Mirnopečani se radi smejemo!

Odmev volitev v okrajne ljudske odbore

Kavčič Franc

Kozlevčar Anton

Meserk Franc

Volitve v okrajne ljudske odbore so na Dolenjskem zabeležile najlepši uspeh v trebanjskem okraju. — Na slikah vidimo 93 letnega Kozlevčarja, 82 letnega Kavčica in 83 letnega Meserkja. Vsi trije starčki so volili v volilni enoti na Cateški gori. Kljub oddaljenosti volišča so bili med prvimi volivci: Kozlevčarjev oče pa je vpisan kot prvi volilec. Cestitamo vsem trem starčkom k visoki politični zavesi in jim želimo najlepšo jesen življenja!

Vsem ljudsko-prosvetnim društvom in aktivom!

Opozorjam vsa ljudsko-prosvetna društva in aktive, ki se bodo udeležili tekmovanja v počastitev 10. obletnice Osvobodilne fronte, da se točno drže rokov za prijavo sodelovanja posameznih sekcij.

Preški zbori in instrumentalne skupine, vokalni in instrumentalni solisti ter plesne skupine prijavijo svojo udeležbo v tekmovanju najkasneje do 13. januarja 1951 Okrajnim odborom Ljudske prosvete.

Lutkovni odri ter amaterske gledališča t.j. dramske sekcije SKUD »Jože Šeks«, Kočevje, KUD »Ivan Rob«, Ljubljana, SKUD »Tine Rožanc«, Ljubljana, SKUD »Remigij Jerman«, Logatec, SKUD »Slava Klavora«, Maribor,

Ali si že poravnal naročnino za svoj list?

SKUD »Dušan Jereb«, Novo mesto, SKUD »Miba Pintar«, Ruše, KUD »Milan Majcen«, Št. V nad Ljubljano, SKUD »Simon Gorčič«, Tolmin in SKUD »Lojze Hochkraut«, T. v. prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 15. januarja 1951 orajnjim odborom Ljudske prosvete.

Vse zgoraj navedene kulturno-umetniške skupine morajo v prijavi navesti tudi spored, s katerim bodo nastopile v tekmovanju.

Likovni krožki prijavijo dan in kraj svoje razstave najkasneje do 22. februarja 1951 Republiškemu izvršnemu odboru Ljudske prosvete.

Izobraževalni tečaji, Ljudske univerze, ljudske knjižnice in filmski krožki bodo ocenjeni po rednih mesečnih poročilih in potrebnih pregledih na terenu. Dela društev bodo ocenjevali skupno Republiški odbor in Okrajni odbor Ljudske prosvete.

Republiški izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije.

ni drugače plačujejo, kot so pred vojno: »Saj ti ne bo nič manjkalo, delaj pri nas, živela boš kot mi!« so ji govorili in Ani jim je delala. Zulji, zrejeni na sosedovih njivah, so molčali, ko je zajemala precej zabeljeno žlico iz sklede. Prišla je pa tudi do spoznaja. Videla je in spoznala, da njeni žulji rede nekoga, ki je bil vedno grd, nasproten svobodi revnega človeka in ki se sedaj, ko drugi grade nekaj novega, lepšega, šopiri in govorji prav tako kot med vojno.

Ani ni drugega vedela, kot to, da se bori za svobodo. Gnus do okupatorja je skril poniranje, ki ga je moral z bajtarjem možem in otroki preživeti pred vojno. In sedaj kar na enkrat: svoboda!

Svoboda! Kaj pa sedaj. Tudi Ani je misila, da bo svoboda kar na mah plačevala trpljenje, da bo kar sproti vrnila vso lakoto, da bo vsa blaginja prihitela kar čez noč.

V Gonarsu in še prej je Ani slišala, da se partizani ne bore samo proti okupatorju. Bore se tudi proti domačemu krvniku. Razumela je, in prav je, da je tako. Zato je tudi ona trpljela.

Prišla so novi dnevi. O zadružni so začeli govoriti na Ajdovcu. Kakor je bila vajena revščine, se ji je le nekako odmikala zadružna ekonomija, ki je po besedah nekaterih vaščanov bil zapisana smrti. Njeni roki, ki so rahljale nekaj pedi svoje zemlje in bile zmerom udinjane bogatejšim vaščanom, so nemočno stale pred velikim vprašanjem: »Ali naj se tudi me sporazumemo za to novost, ki tako trmasto kroži na Ajdovcu?«

Brez moža — vzel ga je trpljenje — in brez sina, ki je bil vse drugje le doma ne, si ni znala odgovoriti, pa tudi Zupančiču in drugim, ki so prihajali do nje, je vedno povestala: »Saj je še čas! — Vajena zaslužka od bogatinov se je nekako spoprijateljila z revščino. Videla je tudi, da bogatini po voj-

ni drugače plačujejo, kot so pred vojno: »Saj ti ne bo nič manjkalo, delaj pri nas, živela boš kot mi!« so ji govorili in Ani jim je delala. Zulji, zrejeni na sosedovih njivah, so molčali, ko je zajemala precej zabeljeno žlico iz sklede. Prišla je pa tudi do spoznaja. Videla je in spoznala, da njeni žulji rede nekoga, ki je bil vedno grd, nasproten svobodi revnega človeka in ki se sedaj, ko drugi grade nekaj novega, lepšega, šopiri in govorji prav tako kot med vojno.

Ani je do golega spletka dušo ljudi, ki so se ji prilizovali. Molčala je in ko je prišel nekoga dne dobrodošni Pavličev Joža z vabilom, da se vključi v zadružno, mu je dala roko.

— Velja, Pavlič!

Longarca iz Podboršta se je vpisala v zadružno ekonomijo na Ajdovcu, ki bo v novem letu, zadnjem letu petletke postala pravna Kmetijsko obdelovalna zadružna.

Zvezec, ki je bila sama, je sedla za mizo in napisala na papir besede svojemu sinu, ki je v partijski šoli:

Dragi mi sin!

Tako velik si sin, da bi se ti pred dnevi ne upala pisati. Danes pa — po vsem tem, kar vidim in kar si mi že ti pripovedoval, pa nisem razumela, ti povem, da nisem nič manjša od tebe. Danes vse razumem. Razumem tudi umor, ki se je zgodil pri nas na Ajdovcu. Danes ne kaže drugače, kot to, da smo prav tako močni, kakor smo bili med vojno. Vesela sem, da si tam, kjer si Mi verjamam! To bo vesel mojega pisma, ko ti povem, da sem se vpisala v zadružno. Vem, da ti je sedaj srce na mestu, vedi pa tudi, da je tudi moje! Utrip mojega srca, pod katerim si bil ti spočet, bije prav tako kot twoje. Zdravje, moj najljubši, in srečno novo leto ti želi tvoja ljubečna Mama

Ker si jo ljubil – si dal zanjo vse!

zdrav in zavedni oficir JA Papež Franc, doma iz Boršča pri Novem mestu.

Tako po končani šoli je postal doma in pomagal očetu pri obdelavi zemlje. Skupil je, kakšno življenje je imel kmet. Ko je okupator zasedel našo zemljo in ko je naše ljudstvo odločno odgovorilo, da ne pusti svoje zemlje tujcem, je bil tudi on med prvimi, ki so stopili v borbo proti okupatorju in domačimi izdajalcem.

Kot hrabremu borcu in branitelju naše domovine so voditelji Narodno-ovsobodilne borbe veliko zaupali in ga postavili na odgovorna mesta, kasneje pa je bil postavljen za komandirja jurišnega bataljona Gubčeve brigade. Za svoje pozrtvovalno delo je bil kmalu sprejet v Zvezko komunistične mladine. Ob tej priliki je svoje delo že bolj poživel ter je za to dobil največjo nagrado: sprejet je bil v Komunistično Partijo Jugoslavije.

Njegove zdrave prsi so krasila odlikovanja: »Zasluge za narod II. stopnje«, »Red hrabrosti« in več drugih.

Ko smo ga dne 13. decembra 1950. žalostni spremili k večnemu počitku, smo se zavedali, da smo izgubili učitelja naše Jugoslovanske Armije in dobrega člena KPJ. Počutili smo ga v domačo zemljo, katero je zvesto ljubil. Zastopnik JA mu je ob odprtem grobu podaril kratek, toda jedernat govor, v katerem je orisal njegovo delo od rane mladosti do prerane smrti. Godba JA mu je za slovo zaigrala venček žalostink, četa vojakov pa mu je izstrelila častni plotun za slovo.

Od njegove prerane smrti se je poslovila množica ljudi, med katerimi je bilo večje število članov KPJ. Prav tako so se poslovili njegov prijatelji, sodelavci in domačini.

Dragi Franc! Naj Ti ne bo težka domača zemlja, katero si tako zvesto ljubil, da si dal zanjo svoje najdražje — svoje življenje!

Kar se Janezek nauči — to Janez tudi zna!

Med najboljšimi in najbolj delavnimi pionirskimi odredi v trebenjskem okraju je pionirski odred v Tržiču. Kot po drugih oddredih, imajo tudi naši pionirji v Tržiču razne krožke, v katerih se marsikaj uče.

No, pa si oglejmo, kaj delajo pionirji in pionirke ob nedeljah. Ze ob 8. uri zjutraj je v šolski učilnici od 30 do 40 vnetih šahovstov pionirjev, članov šahovskega krožka. Hude šahovske borbe tečejo z majhnim preselekdom, ko gredo na kostilo, cel dan, in se ni dovolj nekaterim najbolj vnetim šahistom. Njihov vodja dijak I. gimnazije Srečko Ostrovršnik je zelo ponosen na svoje šahiste in pravi, da ima njihov krožek iz dneva v dan večje število ljubiteljev.

Druga, enako močna skupina, je skupina fizkulturnikov. Iz dobrih odbojkašev je postala sedaj pozimi četa mladih smučarjev, ki so v ponos vsemu pionirskemu odredu. Skupina smučarjev šteje 40 pionirjev. V začetku so imeli težave glede smučk, pa so se mladi smučarji kaj kmalu znašli. Kaj mislite kako? Smučke so v večini primerov izdelali s pomočjo starejših bratov in očetov. Za pripravljeno les niso bili v skrbbeh; saj v neposredni bližini rastejo različne vrste dreves, ki so kakor nalašč za izdelavo smučk. Nekaterim pionirjem, ki si iz enega ali drugega razloga niso mogli nabaviti smučk, so pa dobiti smučarji, ki smočke podaril Krajevni pionirski svet; seveda v njihovo trajno last.

Ce vas zanima, kdaj imajo mladi smučarji svoje vaje, vam povemo, da kar vsak dan. Pionirji iz Malačke, Pavlove vasi, Medvedjeka in Tržične imajo do svoje šole kar uro in še več hoda, sedaj pa, ko je zima, se jim zdi ta daljava prekratka, ko jo presmučajo v kratke pol ure ali še preje. Ob za to določenih dneh se pa pod strokovnim vodstvom svojih učiteljev vadijo raznih umetnosti in lepot smučanja. Pionirke se zaenkrat še ne

morejo posvetiti toliko smučarskemu športu, si pa toliko bolj privoščijo sankanje, za kar imajo povsod dovolj ugodnega terena.

Pionirke šivilje imajo tudi svoj krožek, ki šteje okrog 40 pionirjev. Vsako nedeljo ob 1. uri popoldan se zberejo mlade šivilje v osnovni šoli, kjer se pod strokovnim vodstvom žen iz AFŽ organizacije uče šivanja in pletenja nogavic ter jopic. Od doma prinesajo stare nogavice in jopic, ki jih lepo razdelejo in iz novo pridobljene volnene niti spletejo nove nogavice ali celo jopice. Uče se tudi šivanja. Od doma prinesajo staro perilo, potrebno popravila; takoj mlade šivilje vse lepo zašijajo in s tem napravijo dvojnico krošča. Prvič se nauče šivanja, drugič pa s tem koristijo svojim mamicam, da se lahko tisti čas posveti drugemu delu. Nikar pa ne mislite, da se naše pionirke bavijo samo s popravili in da ne znajo še nič novega narediti. Zadnjih, ko je prejel njihov odred od Okrajnega Pionirskega sveta 19 metrov blaga za pionirske kroje, so mlade šivilje z veliko vnučem prijele za delo in v kratkem času pod vodstvom svojih učiteljev Betke Svošek, Rezzi Rutarjeve in Marije Levčeve izdelale večje število pionirskih krojev. V kratkem pričakujejo novo pošiljko, česar se posebno veseli mlade šivilje, ki so se že do sedaj mnogo naučile v svojem šivilskem krožku.

Pionirji v Tržiču imajo poleg navedenih krožkov še dramatsko skupino, ki je za Novoletno jelko prikazala igrico »Rdeča kapiča«. Njihova skupina ima 30 članov. Pevski zbor ima 40 pevcev in pevk, ki imajo enkrat na teden pesvke vaje pod vodstvom učiteljice Lojze Hafner. Poleg tega imajo pionirji še kmetijsko-vinogradniški krožek, naravoslovski krožek in risarski krožek. Tako se pionirji v Tržiču že v osnovni šoli pripravljajo in uče, kar jim bo veliko koristilo v njihovem bodočem življenju.

Zdravo, mladi pionirji v Tržiču, in veliko uspeha pri vašem delu!

V novem letu – več uspehov

Pred dnevi se je zbrala mladina mestnega aktivista Metlike na sestanku, da pregleda storjeno delo v preteklem letu in da si zada nove naloge v letu 1951. V danem sekretarstvenem poročilu je bilo kritično ocenjeno delo članov sekretariata in posameznih mladincov. Poročilo je tudi povedalo, da mladinska organizacija v Metliki ni izpolnila naloge, ki si jih je zadala ob zadnjih svojih volitvah in da bi bilo lahko delo veliko bolj uspešno, če bi se mladinci zavedali svojih odgovornih nalog in če bi bil sekretariat bolj delavni. Člani tajništva se niso redno sestajali, mladinci sami pa so bili na sestankih nedisciplinirani.

Doseženi uspehi so sledеči: Za ljudsko posjilo se je mladina zavezala za 30.000 din in je to vsoto prekoraciila z 2000 din. V 820 prostovoljnih urah so delali na raznih delih v mestu samem, predvsem pa so pomagali KDZ Metlika. V zadružnem dnevu so prire-

dili kulturno-prireditve. Prav tako v mladinskem dnevu. Na žalost so to uspehi le posameznih mladincev, ker je večina mladine stala ob strani pri raznih delih.

Za kulturno-prosvetno delo so dane vse možnosti, če bi vsi mladinci pri tem delu sodelovali in če bi dobili pomoč od ostalih organizacij v mestu. Novozvoljeni sekretariat bo imel za dolžnost, da se tesno poveže z vsemi ostalimi organizacijami v mestu.

V razgovoru je bilo marsikaj koristnega predlagano, predvsem pa je bil pametni predlog, s katerim se zahteva od vseh članov, da se bolj krepko oprimejo dela. Le na ta način bo dosežen uspeh.

V nov sekretariat so bili izvoljeni najboljši in najbolj delavni mladinci. Za tekovanje na čast 10. obletnice OF bodo tekmovali predvsem v kulturno-prosvetnem delu.

Franc G.

OD TU IN TAM...

Slovenec — ameriški župan. V mestu Indianapolis v Indiani je bil pred kratkim imenovan za župana mesta Slovenec Filip Bajt, po poklicu odvetnik in mestni kontrolor. Bajt je član Slovenske narodne podporne enote. Postal je začasni župan tega ameriškega mesta zaradi nenadne smrti župana Finnegana, ki ga je zadel kap.

Najvišja gora na svetu raste. Casopisi so pred mesecu že poročali o močnem potresu v severni Indiji. Tamkajšnji geologji poročajo zdaj, da je potres posebno prizadel pogorje Himalaje. Ugotovili so, da se je najvišja gora sveta Mount Everest dvignila za 200 metrov. Ogromne sile v notranjosti zemlje so dvignite skoraj ves gorski masiv Himalaje, tako da računajo, da ima najvišji vrh sveta zdaj čez 9000 metrov. Zadnja potresna katastrofa je potrjala, da se posebno v tem delu sveta zemeljska površina še vedno spreminja.

Koliko ljudi je padlo po drugi svetovni vojni? Po podatkih nekega časopisa je padlo v bojih, do katerih je prišlo po drugi svetovni vojni v Indokini, na Malaji, v Grčiji, na Kitajskem, Filipinih in v Koreji približno tri milijone 600.000 ljudi. Največ žrtev odpade na Kitajsko. Stevilo Američanov, ki so padli ali pa so pogrešani v korejski vojni, je večje od skupnega števila ameriških vojakov, ki so padli ali bili pogrešani v štirih prejšnjih vojnah, ki so se jih udeležile Združene ameriške države.

Novi domači radijski aparati. V letu 1948 je naša mlada radijska industrija izdelala naš prvi radijski aparat znamke »Kosmaj«. Po prvih izdelkih je začela proizvajati tudi vrsto priprav za radijske aparate, tako da izdelujemo po 2 letih doma že 60 odstotkov radijskih delov, vse mehanične dele, mrežne transformatorje, ojačevalce in podobne dele, ki smo jih prej za naš prvi sprejemnik morali uvažati za drag denar iz tujine. V Nišu građimo zdaj veliko tovarno elektronik, ki bo kmalu začela izdelovati tudi ta najvažnejši sestavni del sprejemnika. — Te dni pa je naše radijsko industrijsko podjetje »Nikola Tesla« v Beogradu končalo priprave za serijsko izdelovanje novih sprejemnikov »Tesla — 51«. Novi radijski aparat je tricevni super aparat in sprejemnik oddaje na kratkih in srednjih valovnih dolžinah.

Pomoč poplavljencem v Hrvatski. Vlada LR Hrvatske je odobrila kot prvo pomoč poplavljencem v okraju Metković 10 vagonov krompirja, 4 vagona fižola in poldrug vagon moke. Razen tega je bil sprejet predlog okrajnega ljudskega odbora v Metkoviču, da se mora poplavljencem povečati obrok krušne moke za 10 do 15 kg mesečno med vso zimo.

Cetrti žrebanje obveznic prvega Ljudskega posojila. V nedeljo 25. decembra je bilo v Sarajevu četrti žrebanje obveznic prvega Ljudskega posojila. Izžrebanata bila dva dobitka po 50.000 din, 72 dobitkov po 10.000 din, 370 dobitkov po 5000 din in 22.842 dobitkov po 2000 din v skupnem znesku 47 milijonov 634.000 din. Glavna dobitka je zadeba številka 327 serije 1819 in serije 3925. — Razen tega je bilo amortiziranih za 187 milijonov 350.000 din obveznic, to je, da bodo lastniki teh obveznic dobili vrnjeno vplačano vsoto 1000 din za obveznico in pripadajoče obresti. — V posebni komisiji za žrebanje so bili finančni minister vlade Bosne in Her-

cegovine Dušan Šakota, predsednik glavnega odbora Nikola Kotle in predsednik Državne investicijske banke.

Izplačevanje izžrebanih dobitkov in amortiziranih obveznic se bo začelo 1. januarja 1951 pri vseh podružnicah Narodne banke.

Zanimajte se, ali je bila tokrat izžrebanata voda naša številka! Oglejte si liste izrebanja, ki bodo v kratkem izoblašene na vseki pošti ter pri sedežih podružnic Narodne banke!

Kolera v Indiji. Casopisi iz Indije poročajo, da je v Orisi (v vzhodni Indiji) izbruhnila kolera. Po prvih vesteh je umrlo do slej 500 oseb. Kužna bolezнь se naglo širi zaradi navala tisočev Hindusov v kraj Rantaj in njegovo okolico, kjer ima baje neki pastir zelišča, ki zdravijo vse bolezni. Lahkovosten vira bolezni seveda samo še bolj razširjajo. Ukrejeno je vse potrebno za postavitev začasnih bolnišnic, ker so ulice, mestni trgi in postaje natrpani s trupli mrtvicami.

Vžgalice iz lepenke. Generalna direkcija kemične industrije LR Hrvatske je izdelala načrt, da bi začeli izdelovati vžgalice brez uporabe lesa. Les naj bi nadomestila lepenka, ki jo lahko izdelujemo iz odpadkov pri pridelavi konoplje in iz drugih podobnih odpadkov. Načrt je bil predložen gospodarskemu svetu vlade FLRJ.

Nova polja naftne v Banatu. Poleg znanih nahajališč naftne v Dolnji Lendavi, pri Gojlu blizu Zagreba, na Mramor brdu in v Sumčancih imamo nafto tudi v bližini Ulčincu in severno od Tuzle. Vse pa kaže, da bodo najpomembnejša nahajališča v Banatu: pri Kovinu ob Donavi vrtajo na dveh mestih, nadalje pri Zrenjaninu, na področju Velike grede pa so odprli polje naftne, ki že daje obilo dragocene tekočine. V globini 850 metrov pa vrtajo tudi pri mestu Bečeju; ko so bili v globini 400 metrov, se je pojavit zemeljski plin, ki je prvi glasnik naftne.

29.000 pitanih prašičev so oddali letos na velikem državnem posestvu Belje. Tri velika pitališča so že izpolnila letno planško nalogu, v kratkem pa bodo dopitali še 4000 prašičev.

Strahoviti orkani ob francoski in španski obali. Na atlantski obali Francije in Spanije so besneli v preteklem tednu strahoviti viharji, ki so se gibali s hitrostjo 100 km na uro. Valovi Atlantika so bili visoki nad 20 m. Mnogo ribiških ladij se je potopilo, porušenih pa je bilo tudi veliko stanovanjskih hiš.

Pomoč za Jugoslavijo. Stevilne dobrodelne organizacije v Ameriki zbirajo pomoč za Jugoslavijo, da bi ji pomagale omiliti posledice suše. V Chicagu je bil organiziran ameriško-jugoslovanski odbor za pomoč v hrani, ki je pozval mnogoštevilne organizacije in posameznike v Chicagu in okolici, da bi pomagali Jugoslaviji v hrani. — Tajnik velike židovske organizacije v ZDA Maurice Bisgyer je izjavil, da bo tudi ta organizacija dajala pomoč Jugoslaviji. — V Pittsburghu je bil pred kratkim ustavljjen začni odbor za zbiranje pomoči. Hrvatska bratska zajednica v Pittsburghu je sporočila, da bo takoj nudila podporo v znesku 15.000 dolarjev. Vse zbrano podporo bodo pošiljali v Jugoslavijo po organizaciji Care. — Ameriški senat je izglasoval pomoč Jugoslaviji: odobril je kredit v znesku 38 milijonov dolarjev, ki bo porabilen za nakup hrane.

Telesna vzgoja — šport — šah

Smučarji — na plan!

Novozapadni sneg nas opozarja, da smo že sred zimske sezone. Ali nas je našel pripravljen? Ali smo pa otrpili v globokem zimskem spanju?

Smučarji - tekmovalci že od jeseni goje v telovadnicah tako zvani suhi trening, ki je v glavnem priprava za takrat, ko se počaže možnost, da stopi na dlice. Doslej so se takti treningi pokazali za zelo koristne in jih vsi smučarji zelo radi posečajo.

Letošnjo zimo, v kolikor bo seveda načljenjena, nameravajo novomeški smučarji temeljito izkoristiti. Njihov program je obsežen in bogat. Kot prva zimskošportna prireditve naj bi se v začetku januarja vršil smučarski dan, ki bo obsegal teke po Ragojemu logu, smuk in skoke pa na Marofu, kjer bodo tudi sankaške tekme z množično udeležbo. Ta dan obeta biti prava manifestacija zimskoga športa, ki naj postane last vseh ljudskih množic.

Sredi januarja je predvideno društveno prvenstvo v vseh panogah. Tedaj bodo naši tekmovalci pokazali, kako so izkoristili sneg. Opazovali in ocenjevali bomo lahko njihove uspehe po času, stilu, daljini, hitrosti in v vsem, kar se od dobrega smučarja zahteva. Najboljši tekmovalci bodo zastopali barve Dolenjske na meddržavnih tekmovanjih športom Slovenije.

Gorjanski smuk! Kaj pa to? Nič drugega.

PRED POTOVANJEM

KUPI VOZOVNIČO V POSLOVALNICI

PUTNIKA

(Nadaljevanje z 2. strani)

DOBRO ZELECA BESEDA IMA MESTO NA

ZBORU VOLIVCEV

materijalu ali delu, tako imenovani samopri-spevec. Ta odločba, ki jo vsebuje že splošni zakon o ljudskih odborih, omogoča našim naj-nizjim upravnim političnim enotam uspešen gospodarski razvoj. Prav tako se v določbi, da ima zbor volivcev pravico dajati predloge za sestavo posameznih svetov državljanov, kaže njihovo sodelovanje in vpliv na vodstvo posameznih upravnih poslov. Ljudski odbor je po določilih zakona dolžan redno sklicevati zbere volivcev za eno ali več volilnih enot ali za ves kraj, kakrsne so pač možnosti in potrebe. Sklicevati jih mora vsaj enkrat na dva meseca. Ce te dolžnosti ne opravlja, je višji državni organ upravičen in dolžan sam sklicati zbor volivcev v predpisanim roku. Zakon dalje navaja podrobne postopek na zboro volivcev, ki je potreben zato, da lahko zbor organizirano izvršuje svoje dolžnosti in da so zavarovane pravice volivcev za primer, da pristojni krajevni organ ne upošteva njihovega sodelovanja oziroma njihovih sklepov. Ljudski odbor je dolžan razpravljati in sklepati o vseh predlogih svojega zbara volivcev, oziroma je dolžan z odlokom uveljaviti sklepe zbara volivcev o tistih zadevah, v katerih je po zakonu, po uredbi ali po svojem statutu upravičen odločati (n. pr. krajevni samopri-spevec). — Te osnovne določbe našega za-konskega osnutka vsebinsko v nicemer ne spreminja do sedanjega značaja zbara volivcev, pač pa na osnovi dosedanjih splošnih predpisov in prakse ta določila razčlenajojo in jih izpopolnjujejo, zato da bo mogel odslej zbor volivcev uspešno uveljavljati svoje pravice in v večji meri ter bolj organizirano izpolnjevati svoje dolžnosti.

Izrazit političen pomen takega zakona je v tem, ker predstavlja sredstvo ljudskih množic v borbi proti birokratizmu za čim po-najnešjo demokratično zgraditev naše oblasti.

Volivci naših štirih okrajev na Dolenjskem se bodo prav gotovo z največjim zadušenjem posluževali teh zborov in s tem pri-pomogli, da se izričejo iz našega gospodar-skega življenja vsi škodljivci.

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
ŽELIMO
USPEHOV POLNO
NOVO LETO

„Servis“
NOVO MESTO

ZA OSKRBOVANJE
LOKALNE INDUSTRIJE IN OBRTI

GOZDNO GOSPODARSTVO KOČEVJE

želi svojim delavcem in vsemu delovnemu kolektivu
srečno in uspeha polno novo leto!

OKRAJNI MAGAZIN CENTRALA KOČEVJE

ŽELI SVOJIM ODJEMALCEM
USPEHA POLNO
novi leta!

OKRAJNA ZVEZA
KMETIJSKIH ZADRUG
TREBNJE s svojimi trgovskimi podjetji in kme-tijskimi zadrugami želi vsem zadružni-kom okraja Trebnje uspeha polno leto 1951

Okrajni sindikalni svet TREBNJE

želi vsem sindikalnim podružnicam
in potom njih delovnim kolektivom
mnogo uspehov pri izvrševanju plan-skih nalog v letu 1951

TOVARNA SUKNA
»Tekstilana«
KOČEVJE
★

ŽELI SVOJEMU
DELOVNEMU KOLEKTIVU
OBISO USPEHOV V LETU
1951

Okrajni odbor vojaških vojnih invalidov Trebnje
želi vsem invalidom okraja srečno novo leto

OKRAJNI TELOVADNI ODBOR TREBNJE

želi srečno novo leto vsem
fizkulturnikom okraja

Tudi v Novem letu se bomo potrudili, da bodo naši izdel-ki in popravila izvršena v zadovoljstvu vseh!

FINK IVAN kleparstvo

OKRAJNA ZVEZA KMETIJSKIH ZADRUG KOČEVJE

želi svojim odjemalcem
in uslužbencem
srečno NOVO LETO!

Okrajni pionirske svet Trebnje

ŽELI NAJMLAJŠIM —
PIONIRJEM OKRAJA TREBNJE
MNOGO USPEHOV PRI NJI-HOVEM UČENJU

RUDNIK ČRNEGA PREMOGA KOČEVJE

ŽELI VSEM SVOJIM RUDARJEM
IN CELEMU KOLEKTIVU V
NOVEM LETU OBILO
ZADOVOLJSTVA IN MNOGO
USPEHOV PRI IZPOLNITVI
POMEMBNIH NALOGI

Gastilna

„DRENIK“ GOTNA VAS

Tudi v letu 1951 se bomo potrudili, da
bodo naši gostje zadovoljni s postrežbo
in razvedrilom!

Slavenija-sport

PODRUŽNICA
NOVO MESTO

ŽELI

VSEM SVOJIM

ODJEMALCEM

USPEHOV POLNO NOVO LETO!

Okrajni ljudski odbor T R E B N J E

želi vsem odborom KLO v novem
gospodarskem letu 1951, ko bijemo
boj za izvršitev prvega postavlje-
nega plana, mnogo uspeha v na-
dalnjem razvijanju demokratičnih
načel ljudske revolucije, izkovane
iz narodno osvobodilne borbe —
formulirane v zakonodaji ljudske
oblasti.

S tesnim sodelovanjem ljudskih
množic bomo okreplili vzpon izgrad-
nje ljudske oblasti za dobrbit ljud-
stva.

TRGOVSKO PODGETJE

MLO NOVO MESTO
SOKOLSKA ULICA

ŽELI ODJEMALCEM
ZADOVOLJNO LETO

1 9 5 1
POTRUDILI
SE BOMO, DA BO
POSTREŽBA
KULTURNA

NUDITI VSEM DELAVCEM,
KMETOM IN NAMEŠENCEM
MOZNOST ODDIHA IN IZLETOV
V NAJLEPŠIH IN NAJZANI-
MEVŠIH KRAJIH NAŠE DOMO-
VINE — TO JE DOLŽNOST
VSEH NAMEŠENCEV

»PUTNIKA« POSLOVALNICA NOVO MESTO

V LETU 1951

OKRAJNI ODBOR OF TREBNJE

želi vsem članom Fronte in ostalih množičnih organizacij
ob vstopu v novo leto 1951 mnogo uspehov v gradnji
socializma

Gospodarsko podjetje

»GOSTINSTVO« KOČEVJE

želi svojim gostom srečno in veselo novo leto!

LESNO INDUSTRIJSKO PODGETJE KOČEVJE

★
SREČNO IN USPEHA
POLNO NOVO LETO!

OBRATI:
ŽAGA NOVI OBRAT, ŽAGA SEŠKO,
ŽAGA BRAČIĆ, MANIPULACIJE: KO-
CEVJE, KOCEVSKA REKA, ROG IN
KOPRIVNIK ŽELE POŽRTVOVALNIM
GOZDNIM DELAVCEM, SEKAČEM,
DRVARJEM IN VSEM ZAGARJEM TER
OSTALIM KOLEKTIVOM LIP KOČEVJE

INDUSTRIJA PERILA

MLO NOVO MESTO

BO S KVALITETNO IZDELAVO
PERILA DOKAZALA, DA SE VES
KOLEKTIV ZAVEDA POTREB
DELOVNEGA ČLOVEKA

Hotel

„METROPOL“

NOVO MESTO

Z ZAVESTJO, DA STREŽEMO DELOVNEMU
ČLOVEKU, KI GRADI NAM VSEM IN BO-
DOČIM POKOLENJEM SREČNEJŠO
BODOČNOST, SE BOMO S KULTURNO
POSTREŽBO POTRUDILI, DA BO ODHAJAL
IZ NAŠEGA PODJETJA ZADOVOLJEN

Gospodarska podjetja KLO Kočevje

KLJUČAVNIČARSTVO, KLEPARSTVO, MIZARSTVO,
MESARIJA, ČEVLJARSTVO, SEDLARSTVO, ŽENSKO
KROJAŠTVO, MOŠKO KROJAŠTVO, EKONOMIJA,
KOVAŠTVO, KOMUNALNA PODJETJA, PEKARIJE,
SLAŠČIČARNA, KINO, PLESKARSKA DELAVNICA,
BRIVNICA, FRIZERSKI SALON

žele svojim odjemalcem srečno in veselo novo leto!

GOSTINSKO PODJETJE MLO NOVO MESTO

HOTEL „KANDIJA“

želi vsem svojim dosedanjim
in bodočim gostom vso srečo
v novem letu!

PRODAJALNE OBUTVE IN GALANTERIJE

Teiglav

žele svojim potrošnikom
srečno novo leto 1951!

PRODAJALNE: NOVO MESTO, ČRNOMELJ, TREBNJE,
METLIKA IN KOČEVJE

OKRAJNI MAGAZIN

NOVO MESTO

ŽELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM SREČNO IN VESELO NOVO LETO
IN ZAGOTAVLJA, DA BO NUDIL V NOVEM LETU ŠE VEČJO IZBIRO V GARANTIRANEM IN PROSTEM BLAGU

S SVOJIMI POSLOVAJNICAMI V:

Novem mestu
Straži
Soteski
Dvoru
Žužemberku
Dol. Toplicah

Poljanah
Birčni vasi
Mirni peči
Št. Jerneju
Škocjanu
in Šmarjeti